

Ujabb üzemzavaroktól tart a légszeszgyár vezetősége.

— A bányák nem szállítanak szenet a munkásmozgalmak miatt. —

A villanytelepnek öt napra elegendő szene van. —

(Saját tudósítónktól.) A gázfogyasztásnak decemberben történt nagymérvű korlátozását még nem is váltotta föl új, enyhébb állapot s a nap krónikáinak már is újabb váltságról kell beszámolnia, amely a gázgyár üzemét fenyegeti. Mint értesülünk, a légszeszgyárnak alig van husz napra elegendő szene, a villanytelep pedig még ennyivel sem rendelkezik, amennyiben mindössze tizenegy vagon szene van. Ez a mennyiség pedig csak öt napra elég. A szénbányákból most még kevesebb szén érkezik, mint eddig. A munkás mozgalmak, amelyek néhány hét előtt Európaszerte megindultak, elérték a szénbányákig. A magyarországi és monarchiabeli szénbányák *ezidőszámtalig alig tudják a hadsereg szénigényét fedezni.* A világítási üzemek szénellátása a lehető legkritikusabb helyzetbe jutott ezekben a napokban. Szegeden pedig az a helyzet, hogy — ha nagyon rövid idő alatt nem változnak meg ezek a mostoha viszonyok — a világítás *legnagyobb részben megszűnik.* A katonaság ugyanis mindenekelőtt saját üzemait iparkodik biztosítani, ami pedig a világítás újabb és az eddiginél is nagymérvű korlátozása, esetleg teljes beszüntetése nélkül nem történhet meg. Persze, rögtön megváltoznak ezek a rendkívül súlyos viszonyok, ha újabb szénzállítmány érkezik a gázgyár részére. Sajnos azonban, erre a legkevesebb remény van.

A Délmagyarország munkatársai a mai viszonyok ismeretében kérdéssel fordult Pongrácz Albert légszeszgyári igazgatóhoz, aki kérdéseinkre a következőket mondta:

— A viszonyok jelenleg a lehető legrosszabbak. A légszeszgyárnak mindössze 45 vagon szene van, amely mennyiség a mai energikus fogyasztási korlátozások mellett is csak alig husz napra elegendő. Ennél is rosszabb a villanytelep állapota, amelynek egyelőre csak 11 vagon szene van s ez mindössze *öt és fél napi életet jelent.* Persze, a gázgyár kíségeti a villanytelepet a koksz átadásával egy időre. A koksz ugyanis a villanygyártásnál egész jól felhasználható. Azonban a helyzet így is súlyos, mert ha minden kokszot átadunk is, csak 10—15 napra van ellátva a villanytelep.

— Ami legsúlyosabbá teszi a helyzetet, az, hogy a szénbányák csaknem egyöntetűen azt a választ adják sürgetéseinkre, hogy a *munkásmozgalmak következtében egyelőre szünetel a szénzállítás.* Pedig enélkül is nagyon bizonytalan volt mindig az a lehetőség, hogy esetleg jönni fog szén. A szénbányáknak ez a válasza, hogy a szénzállítások szünetelni fognak *egyenesen minden reményünktől megfosztanak.*

— Mi hetenkint jelentést teszünk a gázgyár állapotáról a katonai parancsnokságnak. Talán ezen az úton még lehet valahogyan segíteni magunkon. Ha azonban ez sem fog sikerülni, *ugy a legkomolyabb válsághoz érkezünk, amely a háboru miatt ért bennünket.* Vigasztalásul még annvit, hogy a katonai parancsnokság volt az, amelynek utján mi eddig egzisztálni tudtunk. Persze a jövőbe senki sem láthat.

Milyen fémtárgyakat kell beszoigáltatni Szegeden.

(Saját tudósítónktól.) A Délmagyarország előző számaiban részletesen foglalkoztunk a rekvirálásnak a közönségre nézve sérelmes intézkedéseivel. A fennközpont szegedi kikirendeltségének vezetőjétől most a következő magyarázó információkat kaptuk arra nézve, hogy milyen fémtárgyak esnek beszoigáltatási kötelezettség alá. Megelegetéssel állapíthatjuk meg a nyilatkozatból, hogy a rekvirálás szigorú feltetelei nagyon megenyhültek újabban. Maga a nyilatkozat a következő:

— A *magannazártások* kötelesek beszoigáltatni a következő fémtárgyakat: *Mindenemű nikkell és alumínium tárgy beszoigáltatása,* akár adények, akár evőeszközök. Sárgaréz mozsarak, gvertartók, habverőstők, vörösréz-adények, teafőzők, akár vörös, akár sárgarézből készültek; mindenféle sárgarézbol készült szőnyegszorítók és függőnyrudak, csövek gyűrűkkel együtt, névtáblák, rúcsok, ugymint: véd-, hártó-, keret- és díszrúcsok, *ha azok butorokra felerősítve nincsenek,* — tiszta rezkalynaoltótelepek, egyszerű dohányzó és írókészletek, valamint egyszerű dísz tárgyak, ha azok sima öntött, sajtot, csákázott, hengerelt, de üveg, ásvány, vagy értékesebb anyagokból készült betétek és talpak nélkül alinak, sárga- és vörösréz, on, ólom várágeserőrtartók, ruhaállványok, bot- és esernyőrtartók, mosóüstök és vízmelegítők.

Az ezüsttel bevont, vagy lemezelt mindennemű tárgyak *mentesítve vannak* a beszoigáltatástól. Nikkellel lemezelt vastartók szintén nem esnek a beszoigáltatási kötelezettség alá. Beszoigáltatásra van kötelezve mindenki, akinek birtokában, vagy őrzésében ilyen tárgyak vannak.

A *háztulajdonosok* beszoigáltatni kötelesek a következő tárgyakat: Az épületen felszerelt mindennemű fémtárgyat, ehhez hozzátartoznak az ajtókon felszerelt fogantyúk, védőlemezek, védőrudak, pálcák, lécek, rácsok stb. A *mosókonyhákban* meglévő mosóüstök és a *konyhákban* lévő vízmelegítők beszoigáltatását a legszigorúbban fogják ellenőrizni.

A kereskedők beszoigáltatni kötelesek a 1321—1917. H. M. miniszteri rendeletben felsorolt, raktáron levő fémtárgyaiknak kétharmadrészét. Az előbb már igénybevett fémek teljes egészükben beszoigáltatandók. A *kereskedők semmiféle fémáru készletükből el nem adhatnak, amint nem volt szabad ezelőtt sem eladniuk, mióta a miniszteri rendelet megjelent.*

A *kávéházakkal és vendéglőkkel* szemben nagyon megenyhül a rekvirálás. Nem tartoznak beszoigáltatni a kávéházak és vendéglők felszolgáló edényeket, így a tálat, csészéket, teáskannákat, teásziőket és evőeszközöket, csupán a konyhai felszereléseket, melyek sárga, vagy vörösrézből készültek. Be kell azonban ezeken kívül szolgáltatni függőnytartókat, fogasaikat, kalaptartókat, a kalaphorgokat, kávéfőzőkannákat, fagyaltüstöket. (Ez vonatkozik a cukrászokra is.)

A beszoigáltatást a legszigorúbban ellenőrzi és pedig az üzlethelyiségek és magánlakások házról-házra való megsemmisítésével. A beszoigáltatás elmulasztását a legszigorúbban büntetik.

A finnországi forradalom.

Stockholm, február 7. Az estilapok jelentik: A finnországi fehérgárda, melyet a vörösgárda Vyborg vidékéről északi irányba szorított vissza, ismét gyülekezett és az erősítések megérkezése után offenzívába kezdett. A fehér gárdisták most már komolyan fenyegetik Vyborgot, melynek helyőrsége megtette az intézkedéseket a város megerősítésére. (M. T. I.)

Trockij Pétervárra utazik.

Zürich, február 7. A Pravda közli, hogy Trockij rövid időre visszatér Pétervárra, mert jelen akar lenni a zemsztvók ülésén.

HIREK

cccc

A galamb, a kanári meg a háboru

Legjobban szeretnénk már azt a galambot látni, amely a bibliai olajágat hozza a csőrében: a béke olajágát. Fajdalom, nincs az a csillagász távcső, amellyel ezt a bubos, fehér galambot észrevehetnénk Európa horizontján. Talán ha nem puskáznának rá Lloyd Georgek, Wilsonék és társaik, mert kitérő célontúllövők, akkor arról a galambról íránk aranytollal, gyémántoldattal és rubintmagokat raknánk a tenyerünkbe, hogy abból csipegessen a fáradtságos, nagy út után. De ez a galamb nem jön... Kénytelenek vagyunk ittmaradni a szegedi galambok mellett, amelyek ugyan nem nagy szerepet játszottak a háboru alatt, de mint a háborus konjunkturákat érdekessé tevő szárnyasok, szerénységük mellett is érdekesekek a feljegyzésre.

A szelid, kényes tartású, ragyogó tollu galambok, a bukencezők, a hannoveriek, a braunschweigiak, a pávafarkúak, a csapottak és egyebek a szegedi piacról eltűntek. A galambpiac már a háboru előtt megszűnt Szegeden, bár a galambfiókák eladása szezonidőben fennáll. Az ősszel jó magas áron adogaták el őket, 10—12 korona volt párja. Öklömmel az egész. Ugyis lehet mondani, hogy fél-fogra való. De elkelték. Akadt vevőjük. Egy kis galambhusra...

Galambászok azért vannak Szegeden. Nem sokan. Luxusszámba megy, mert ez a valami-kor speciális galambsportolás, amelyet nagyban megnehezít a galambok élelmezése és gondozása. Akik ezzel foglalkoztak, jobbra bevonultak és talán az orosz, vagy olasz fronton álmódni idegen hantok alatt a béke galambjáról. Azok számára pedig, akik szeretettel tenyésztik a gyönyörű szárnyasokat, lehetővé kell tenni, hogy megfelelő eleséghez jussanak a galambok.

A fajgalambok ára drága ma Szegeden. Egy ritka példányért háboru előtt is kértek 160—400 koronát, ma 250—600 korona, sőt több. Persze, nem pecsenyének valók...

*

Ábrándos lányszobáknak, szangvinikus öreg kisasszonyoknak, gyermektelen házaspároknak és fehérhajú, jólelkű matronák, vagy előkelő, törekeny lelkű urinőknek jóbarátja, dédelgetett kedvence vagy te madarak Pattija, kicsi, sárga kanári. Trilázó, csattogó hangoddal, dalos jókedvvel felvered szomorú csendű szobák homályát, vagy belekacagsz a fényes, napsugaras levegőbe, amely betódul a nyitott ablakokon, vagy tulharsogod a varrógepek egyhangú beiregését és a te nótád mindig új, mindig eleven, változatos és soh'se lopott, soh'se hamis. Nincsen benne uncilis-muncili, se hacacaré, se nyomd meg a gombot, tiszta, mint a természet csodás varázsa, bája, imája. Rólad is kevés szó esik a háboruban. Igaz, hogy a Kanári-szigetek a tenger-alattjárók blokádja folytán elvannak tőlünk zárva, azonban ti száz és száz ezer számban már a mi kontinensünkön láttátok meg a napvilágot, legyetek bár kanárik harziak, florentiniek, vagy párisiak, brüsszeliak, stb. Az elnevezésük, származásuk más és más, mint a tolluk színe. Karsu, fűrge kis testük, okos, ragyogó szemük, hízog, kőrő örömlük mind, mind szívet megejtő azoknál, akik kedvelői az énekes madaraknak. És a kedvelők is, a kis kanárik is, nagy gondban vannak az ellátással. Nincs madáreseléség. Ami van, az drága. Nem lehet hozzájutni.

És a háboru gondja a kis kanárik értékét is felverte. A gyönyörű, tiszta, erős hangú énekesek békében se voltak olcsók: 100—200 korona volt az áruk. Ma a legolcsóbb, gyenge énekeseké 100 korona. A kiválóké 1000 korona.

Hát lehet-e csodálkozni akkor azon, hogy sok hangtalan énekesnő olyan drágán fizetett meg az énektudományát. Pedig nem is kanári és a kanári nem is énekesnő, mert ha nő, akkor nem énekel, csak költ.